

זוהר הקדוש עם פירושו מתוך מדבש על הפרשה

לוח עמוד היומי בזוה"ק פרשת ואתחנן

חלק 1 - פרשת תרומה

יום	וילנא	מתוך מדבש
ראשון	קנא ע"א	רחצ-שג
שני	קנא ע"ב	שג-שט
שלישי	קנב ע"א	שט-שטז
רביעי	קנב ע"ב	שטז-שכא
חמישי	קנב ע"א	שכא-שכז
שישי	קנב ע"ב	שכז-שלב
שבת	קנב ע"א	שלב-שלה

פרשת דברים תשפ"ב

עלון מס' 195

י"ל בעזהש"ת ע"י מרכז "מתוך מדבש" ת.ד. 5315 ירושלים

תוכחתו של משה היתה רק בדברי אהבה וחיבה

קול דודי דופק, דא משה דאוכח להו לישראל בכמה ויפוחין, (דף רפו ע"ב) בכמה קטטין, דכתיב (דברים א א) אלה הדברים וגו', (שם ט כד) ממרים הייתם וגו', (שם פסוק ח) ובחורב הקצפתם וגו', הדא הוא דכתיב (שיר ה ב) דופק.

ועם כל דא דמשה אוכח להו לישראל, ברחימותא הוּוּ פל מלוי, דכתיב (דברים ז ו) פי עם קדוש אתה ליהו"ה אלהיך וברך בחר יהו"ה אלהיך להיות לו לעם וגו', (שם יד א) בנים אתם ליהו"ה אלהיכם, (שם ד ד) ואתם הדבקים ביהו"ה, ועל דא (שם כו י) ושמעת בקול יהו"ה אלהיך, (שם ז ח) פי מאהבת יהו"ה אתכם, הדא הוא דכתיב (שיר ה ב) פתחי לי אחותי רעיתי.

מה פתיב (שם פסוק ח) קמתי אני לפתוח לדודי.

מתוך מדבש

תוכחתו בכעס והקפדות, אלא ברחימותא הוּוּ פל מלוי כל דבריו היו דברי אהבה וחיבה, דכתיב כמו שכתוב פי עם קדוש אתה ליהו"ה אלהיך, וברך בחר יהו"ה אלהיך להיות לו לעם סגולה מכל העמים אשר על פני האדמה, ועוד כתוב בנים אתם ליהו"ה אלהיכם, ועוד כתוב ואתם הדבקים ביהו"ה אלהיכם חיים כולכם היום, ועל דא ועל זה נאמר ושמעת בקול יהו"ה אלהיך פי בקול מוסריו ותוכחותיו, ואל תחשוב שמשנאה מוכיח אתכם, לכן אמר הכתוב פי מאהבת יהו"ה אתכם וגומר, הדא הוא דכתיב זהו שכתוב פתחי לי אחותי רעיתי שהוא לשון חיבה, כי משה דיבר אל בני ישראל כמי שמדבר לאוהבו הנאמן. (הרמ"ז ומפרשים)

מה פתיב מה כתוב שם שבני ישראל אמרו להקב"ה קמתי אני לפתוח לדודי פירושו, קמתי לפתוח את לבבי לשמוע תוכחת משה ולשוב בתשובה. (האוינו דף רפו ע"א-ע"ב, ובביאורינו כרך טו עמ' שפג-שפד)

תוכחתו של משה היתה רק בדברי אהבה וחיבה

קול דודי דופק, (שיר השירים ה, ג) דא משה דאוכח להו לישראל זהו משה שהוכיח את ישראל תמיד על קיום התורה, בכמה ויפוחין וגם התווכח עמהם בכמה ויכוחים כשהתלוננו על הקב"ה, (דף רפו ע"ב) בכמה קטטין וגם היה מתקוטט עמהם בכמה קטטות, דכתיב אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל, והיה מוכיח אותם על כל מה שעשו במדבר, ועוד כתוב ממרים הייתם עם ה' מיום דעתי אתכם, ועוד כתוב ובחורב הקצפתם את ה' ויתאנף ה' בכם להשמיד אתכם, הדא הוא דכתיב זהו שכתוב קול דודי דופק פי כאיש המכה בדלת כדי שישמעו ויפתחו לו, וכאיש הדופק על לב חבירו ומעוררו לשוב, כך משה הוכיח את ישראל.

ועם כל דא דמשה אוכח להו לישראל ועם כל זה שמשה הוכיח את ישראל, אל תחשוב שהיתה

מדרגת חכם ומדרגת נבון

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְאָמַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִשָּׁה, (דברים א יג) הָבוּ לְכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וְנְבוֹנִים, אֲשַׁגַּח בְּכֹל יִשְׂרָאֵל וְלֹא אֲשַׁפַּח נְבוֹנִים, הָדָא הוּא דְכִתְיָב (שם פסוק טו) וְאֶקַּח אֶת רְאשֵׁי שְׁבִטֵיכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וַיְדוּעִים, וְאֵלוּ נְבוֹנִים לֹא כְתִיב, וְאִי תִימָא דְנְבוֹן אִיהוּ דְרָגָא עֲלָאָה מְחָכְמ, הָכִי אִיהוּ וְדָאֵי.

מָה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי. חָכְמָה הָא אֲוֹקְמוּהָ דְאֶפִּילוּ תְלָמִיד הַמְּחַפִּים לְרַבֵּיהּ אֶקְרִי חָכְמָה, חָכְמָה דִּינְדַע לְגַרְמִיהּ כָּל מָה דְאֶצְטְרִיף. נְבוֹן כְּמָה דְרָגִין אִית בֵּיהּ, דְאֶסְתַּפַּל בְּכֹלָא וַיְדַע בְּדִילֵיהּ וּבְאֶחְרָנִין.

משפט התורה הוא רק בקדושה

תָּא חֲזִי, יתרו הוא דִּיהָב עֵיטָא לְמִשָּׁה עַל תְּקוּנָא דְדִינִין, הָכִי אֶצְטְרִיף, וְרָזָא דָּא דְאֲוֹדֵי לֵיהּ לְקְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְסִדְרָא קְמִיהּ תְּקוּנָא דְדִינֵי, לְאֶחְזָאָה מָה דְכִתְיָב (דברים א י) פִּי הַמְּשַׁפֵּט

מתוק מדבש

מתוך דבר כמה מדרגות יש בו, יש שמבין רק באופן קל, ויש מי שיכול להעמיק ביותר, ועולות המדרגות בעמקות השכל עד אין תכלית, אבל הצד השווה שבכולם דְאֶסְתַּפַּל בְּכֹלָא שֶׁמִּסְתַּכֵּל וּמִתְבוֹנֵן בְּכֹל מָה שְׁלַמְד, וַיְדַע בְּדִילֵיהּ וּבְאֶחְרָנִין וַיִּודַע מָה שְׁבַדְעָתוֹ וּבַדְעָת אַחֵרִים, וְעַל יְדֵי זֶה הוּא יִכּוֹל לְהַסְבִּיר הַיָּטִב לְאַחֵרִים.

(ויקהל דף רא, ע"א ובבבאורינו כרך ח עמ' רנב-רנג)

משפט התורה הוא רק בקדושה

תָּא חֲזִי יתרו הוא דִּיהָב עֵיטָא לְמִשָּׁה עַל תְּקוּנָא דְדִינִין בא וראה יתרו הוא שנתן עצה למשה על סדר הדינים, ומשה לא זלזל בדבריו לומר וכי אנו צריכים לעצתך, אלא קבל את עצתו כדלקמן. והוא ראייה שהכל הוא צורך העולם כי אם לא היו כל הנמצאים אפילו החיצוניים מושרשים למעלה, איך נתיקר שמו של הקב"ה ע"י יתרו שהיה כומר לע"ז שהיה מן הראוי שלא יבא בכלל לעולם, אלא ודאי הוא כי יתרו היה לו שורש בקדושה לכן היה ראוי שיתקדש שמו יתברך אפילו על ידו, ואמר כי הָכִי אֶצְטְרִיף כֵּן צְרִיךְ לְהִיטֵי שֶׁהַקְדוּשָׁה תִתְעַלֶּה ע"י הַסְטְרָא אַחֵרָא, כִּי כְשֶׁרוֹאִים שֶׁהַגּוֹיִם שְׁבִים בְּתִשׁוּבָה וּמִתְגִּיירִים מִתְקַדֵּשׁ שְׁמוֹ יִתְבַרַךְ יוֹתֵר מִמָּה שֶׁמִּתְקַדֵּשׁ עַל יְדֵי הַצְדִיקִים כְּדִלְקַמֵּן, וְרָזָא דָּא דְאֲוֹדֵי לֵיהּ לְקְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְסִדְרָא קְמִיהּ תְּקוּנָא דְדִינֵי וְסוּדָא זֶה שְׁאֲנוּ רוֹאִים אֲצֵל יִתְרוֹ שֶׁהוּדָה לְהַקְב"ה וְסוּדָא לְפָנָיו תְּקוּן דִּינֵי, לְאֶחְזָאָה מָה דְכִתְיָב הוּא בָּא לְהוֹרֹת עַל מִשְׁכ"כ פִּי

מדרגת חכם ומדרגת נבון

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְאָמַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִשָּׁה בא וראה כי בשעה שאמר הקב"ה למשה הָבוּ לְכֶם פִּי הַזְמִינוּ לְכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וְנְבוֹנִים, אִז אֲשַׁגַּח בְּכֹל יִשְׂרָאֵל וְלֹא אֲשַׁפַּח נְבוֹנִים הַשְּׂגִיחַ מִשֶּׁה וְחִיפֵשׁ בְּכֹל יִשְׂרָאֵל וְלֹא מִצָּא נְבוֹנִים, הָדָא הוּא דְכִתְיָב זֶהוּ שְׁכַתוּב וְאֶקַּח אֶת רְאשֵׁי שְׁבִטֵיכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וַיְדוּעִים, וְאֵלוּ נְבוֹנִים לֹא כְתִיב לְפִי שְׁלֹא מִצָּא, וְאִי תִימָא וְאִם תֵּאמַר שְׁלֹכֵן לֹא מִצָּא נְבוֹנִים דְנְבוֹן אִיהוּ דְרָגָא עֲלָאָה מְחָכְמָה לְפִי שְׁנִבּוֹן הוּא מְדִרְגָה עֲלִיוֹנָה מְחָכְמָה, וְאִיהוּ וְדָאֵי כֵּן הוּא וְדָאֵי שְׁנִבּוֹן הוּא מְדִרְגָה עֲלִיוֹנָה מְחָכְמָה, וְאִף עַל פִּי שְׁלִפֵי הַסוּד נִרְאָה לְהִפְךָ שְׁחָכְמָה הוּא מִצַּד הַחֲכָמָה, וְנִבּוֹן הוּא מִצַּד הַבִּינָה, וְאִיךְ תֵּאמַר שְׁנִבּוֹן הוּא מְדִרְגָה עֲלִיוֹנָה מְחָכְמָה, עַכ"ז בְּחִי חָכְמָה שְׁאֲנוּ עוֹסְקִים בּוֹ אִינוּ מִצַּד חֲכָמָה עֲלָאָה שֶׁהִיא לְמַעַלָּה מְבִינָה, אֲלֵא מְחָכְמָה תִּתְאָה שֶׁהִיא סוּד הַמְּלָכוֹת [הַשְּׂכִינָה] הַנִּקְרָאת חֲכָמָה שְׁלַמָּה. וְשׁוֹאֵל מָה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי מָה הוּא הַהֲבֵדֵל בֵּין חָכְמָה זֶה שְׁאֲנוּ מְדַבְּרִים בּוֹ לְבִין נְבוֹן, וּמִשִּׁיב וְאִמַר כִּי חָכְמָה הָא אֲוֹקְמוּהָ (נמס' מוגיגה דף יד ע"ב), דְאֶפִּילוּ תְלָמִיד הַמְּחַפִּים לְרַבֵּיהּ אֶקְרִי חָכְמָה שֶׁאֶפִּילוּ תְלָמִיד הַמְּחַכִּים אֵת רַבּוֹ בְּשִׂאֲלוֹתָיו נִקְרָא חָכְמָה, וְעוֹד חָכְמָה, דִּינְדַע לְגַרְמִיהּ כָּל מָה דְאֶצְטְרִיף מִי שִׁיּוּדַע לְעַצְמוֹ כֹּל מָה שֶׁהוּא צְרִיךְ גַּם הוּא נִקְרָא חָכְמָה, כִּי כֹל מָה שֶׁמְקוּבֵל בִּיד אַחֵרִים מְקוּבֵל גַּם בִּידוֹ, אֲבָל אִינוּ יוֹדַע לְהוֹסִיף עֲלֵיהֶם, וְשׁוֹנֵיהֶם מִצַּד הַמְּלָכוֹת הַנִּקְרָאת חֲכָמָה שְׁלַמָּה דְלִית לָהּ מְגִרְמָה כְּלוּם, אֲבָל נְבוֹן כְּמָה דְרָגִין אִית בֵּיהּ נְבוֹן שֶׁהוּא מְבִין דְבַר

לֵאלֹהִים הוּא, וְלֹא לְסִטְרָא אַחְרָא, וְדִינֵין לְיִשְׂרָאֵל אֲתִיְהִיבוּ וְלֹא לְאַחְרָא, דְּכֹתִיב (תהלים קמז ט) חֲקִיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל.

וְתָא חֲזִי לָא יְנַהֵיג בְּרֵשׁ קְלָנָא בְּאַחְרָא, וּמְלָה דְהֵדִיּוּטָא מְלָה (דף סט ע"א) אִיהוּ, דְהָא בְּמִשְׁחָה כְּתִיב וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה לְקוֹל חוֹתְנּוֹ וְגו'.

סוד הולכת ישראל במדבר להכנעת הס"מ

פְּתַח הַהוּא סְבָא וְאָמַר, (דברים א לא) וּבַמִּדְבָּר אֲשֶׁר רְאִיתָ, אֲשֶׁר נִשְׁאַף יְהו"ה אֱלֹהֵינוּ כְּפֶאֱשֶׁר יֵשׂא אִישׁ אֶת בְּנוֹ וְגו', הַאי קָרָא הָכִי מְבַעֵי לֵיהּ, וּבַמִּדְבָּר אֲשֶׁר נִשְׁאַף, מַהוּ רְאִיתָ, אֶלָּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְבַר לֹון לְיִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּרָא, מְדַבְּרָא תְּקִיפָא, כְּמָה דְכֹתִיב (שם ח טו) נַחֲשׁ שָׂרָף וְעַקְרָב וְגו', וּמְדַבְּרָא דְאִיהוּ תְּקִיף מִשְׁאַר מְדַבְּרִין בְּעֵלְמָא.

מַאי טַעְמָא, בְּגִין דְהַהוּא שְׁעֵתָא דְנִפְקוּ (דף קפד ע"א) יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְאֲשַׁתְּלִימוּ לְשִׁתִּין רַבְּכֵן, אֲתַתְּקֵף מַלְכוּתָא קְדִישָׁא, וְאֲסַתְּלַק עַל כְּלָא, וְסִיְהֵרָא אֲתַנְהִירָתָא, וּכְדִין אֲתַפְּיָא מַלְכוּתָא

מתוק מדבש

אִישׁ אֶת בְּנוֹ בְּכָל הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הִלַּכְתֶּם, הַאי קָרָא הָכִי מְבַעֵי לֵיהּ פְּסוּק זֶה כִּךְ הִיָּה לוֹ לֹמַר וּבַמִּדְבָּר אֲשֶׁר נִשְׁאַף, מַהוּ רְאִיתָ לְמָה כְּתוּב רְאִיתָ, וּמִתְרַץ אֶלָּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְבַר לֹון לְיִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּרָא אֵלָּא הַקְּב"ה הוֹלִיךְ אֶת יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר, מְדַבְּרָא תְּקִיפָא שְׁהִיָּה מְדַבְּרֵי חֲזַק בְּתוֹקֵף הַקְּלִיפּוֹת, כְּמָה דְכֹתִיב נַחֲשׁ שָׂרָף וְעַקְרָב וְצַמְאוֹן, שְׁהִיָּה סוּד ד' קְלִיפּוֹת עוֹן מִשְׁחִית אִף וְחַמָּה שְׁמִשְׁכַּנְתֶּם בַּמִּדְבָּרוֹת וּבְמִקּוֹם הַשְּׁמָמָה הוּא חֶלְקִים, וּמְדַבְּרָא דְאִיהוּ תְּקִיף מִשְׁאַר מְדַבְּרִין בְּעֵלְמָא וְהוֹלִיךְ אוֹתָם בַּמִּדְבָּר שְׁהִיָּה חֲזַק בְּקְלִיפּוֹת יוֹתֵר מִשְׁאַר מְדַבְּרִיּוֹת שְׁבַעֲלוּם.

וּשְׁוֹאֵל מַאי טַעְמָא מַהוּ הַטַּעַם שֶׁהוֹלִיךְ הַקְּב"ה שֵׁם אֶת יִשְׂרָאֵל, וּמִתְרַץ בְּגִין דְהַהוּא שְׁעֵתָא דְנִפְקוּ (דף קפד ע"א) יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם לְפִי שְׁבַשְׁעָה שִׁיְצִאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם דְהֵינּוּ מִשְׁעֲבוּד הַקְּלִיפּוֹת וּמַעֲמָקֵי מְדוּר הַחִיצוֹנִים שְׁהִיּוּ מִשׁוֹקְעִים שֵׁם תַּחַת מַמְשַׁלְתֶּם, וְאֲשַׁתְּלִימוּ לְשִׁתִּין רַבְּכֵן וְנִשְׁלַמוּ לְשִׁשִּׁים רְבוּא, ר"ל שְׁעֵלוּ וְנַעֲשׂוּ מִרְכַּבָּה לְשִׁשִּׁים רְבוּא בְּחַי' שְׁבַמְרַכְבָּה הַעֲלִינָה, אִזְ אֲתַתְּקֵף מַלְכוּתָא קְדִישָׁא וְאֲסַתְּלַק עַל כְּלָא נַתְּחַזְקָה מַלְכוּת הַקְּדוּשָׁה בְּכָל הָעוֹלָם וְנַתְּעֵלָה עַל כָּל שְׂרֵי מַעֲלָה וְעַל כָּל כַּחוֹת הַקְּלִיפּוֹת, וְסִיְהֵרָא אֲתַנְהִירָתָא וְהַלְבַּנָּה הַעֲלִינָה שְׁהִיא הַמַּלְכוּת [הַשְּׁכִינָה] הַאִירָה לְכָל חֵילֶיהָ וְלְכָל יִשְׂרָאֵל, וּכְדִין אֲתַפְּיָא מַלְכוּת חַיִּיבָא סִטְרָא אַחְרָא וְאִזְ נִכְנַעַה מַלְכוּת הַרְשָׁעָה דְהֵינּוּ הַסִּטְרָא אַחְרָא, וְאֲפִיק לֹון קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִיְהֵף

הַמִּשְׁפָּט לֵאלֹהִים הוּא הֵינּוּ רַק בְּקְדוּשָׁה וְלֹא לְסִטְרָא אַחְרָא כִּי מִשְׁפָּטָם הֵם חֻקֵי סְדוּם הַנּוֹדְעִים, וְדִינֵין לְיִשְׂרָאֵל אֲתִיְהִיבוּ וְלֹא לְאַחְרָא וְהַדִּינִים נִיתְּנוּ רַק לְיִשְׂרָאֵל וְלֹא לְעַם אַחֵר דְכֹתִיב מְגִיד דְבָרָיו לְעַקְבִּי חֲקִיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים בַּל יִדְעוּם, נִמְצָא שְׁעַל יְדוֹ נִתְּקַדֵּשׁ שֵׁם שָׁמַיִם. (ודע כִּי יִתְרוֹ הִיָּה גִלְגּוֹל קִין וּמִשָּׁה הִיָּה גִלְגּוֹל הַצֶּלֶל, וְעַל יְדֵי שִׁיָּהָם נִתְּקַנוּ נַשְׁמוֹת שֶׁל קִין וְהַצֶּלֶל שְׁהִיּוּ מְגוֹלְגוֹת צְדוּקָה שֶׁל קְדוּשָׁה וְעוֹמְרוֹהַ שְׁכַפְרוּ צְדִינִים, וְעַתָּה נִתְּגַלְגְּלוּ צְדוּקָה הַמִּדְבָּר וְנִתְּקַנוּ עַל יְדֵי מִשָּׁה וְיִתְרוֹ שְׁסִידְרוּ אֶת הַדִּינִים, מוֹהַר"ח"ו).

וְתָא חֲזִי לָא יְנַהֵיג בְּרֵשׁ קְלָנָא בְּאַחְרָא וְכַאֲרָא וְכַאֲרָא שְׁלֹא יְנַהֵיג אָדָם בְּזִיוֹן בְּאָדָם אַחֵר, וּמְלָה דְהֵדִיּוּטָא מְלָה (דף סט ע"א) אִיהוּ וְדְבָרָיו שֶׁל הַדִּיּוּט גַּם הֵם דְבָרִים שְׁרָאוּי לְשִׁמְעָם כְּשֹׁאוֹמֵר דְבַר הַגּוֹן, דְהָא בְּמִשְׁחָה כְּתִיב וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה לְקוֹל חוֹתְנּוֹ וְגו' וְיִתְרוֹ הִיָּה הַדִּיּוּט לְגַבֵּי מִשָּׁה וְעַכ"ו דְבָרָיו הַגִּיעוּ עַד רוּם הַשָּׁמַיִם בְּסוּד וּבְמַעֲשָׂה, וְאִפְּלוּ מִשָּׁה מִבְּחַר הָאָדָם שִׁמַּע בְּקוֹלוֹ.

(יִתְרוֹ דף סח ע"ב-סט ע"א, וּבִיאֹוֹרֵינוּ כַּרְךְ ו ע"ב כב-כג)

סוד הולכת ישראל במדבר להכנעת הס"מ

פְּתַח הַהוּא סְבָא וְאָמַר לְפָרֵשׁ מִש"כ וּבַמִּדְבָּר אֲשֶׁר רְאִיתָ אֲשֶׁר נִשְׁאַף יְהו"ה אֱלֹהֵינוּ כְּפֶאֱשֶׁר יֵשׂא

חִיּיבָא סְטְרָא אַחְרָא, וְאַפִּיק לֹון קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְמִיּהוּ בְּמִדְבְּרָא תְּקִיפָא, דְּאִיהוּ אֶתְר וְשְׁלֹטְנוּ דְּסַמְא"ל חִיּיבָא, דְּאִיהוּ דִּילִיָּה מְמָשׁ, בְּגִין לְתַבְרָא תּוֹקְפִיָּה וְחִילִיָּה, וְלִכְתָּתָא רִישִׁיָּה, (ס"א וְלֹאֲחַתָּא לִיָּה) וְלֹאֲכַפֵּיָּא לִיָּה דְּלָא יִשְׁלוּט.

וְאַלְמְלָא דְּחָאבוּ יִשְׂרָאֵל, בְּעָא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאֲעַבְרָא לִיָּה מְעַלְמָא, וְעַל דָּא אֲעַבְרָ לֹון בְּאַחְסַנְתִּיָּה וְעַדְבִּיָּה וְחוֹלְקִיָּה מְמָשׁ, פִּיּוֹן דְּחָאבוּ בְּכַמָּה זְמַנִּין, נְשִׁיף לֹון חוּיָּא, וְכַדִּין אֲתַקֵּיָּים (בראשית ג טו) הוּא יְשׁוּפָף רֹאשׁ וְגו', יִשְׂרָאֵל מְחוּ רִישִׁיָּה בְּקַדְמִיתָא, וְלָא יִדְעִי לְאֲסַתְמָרָא מִיָּנִיָּה, וְלִבְתֵּר אִיהוּ מְחָא בְּבַתְרִיָּתָא, וְנִפְלוּ פְּלָהוּ בְּמִדְבְּרָא, וְאַתְקֵיָּים וְאַתְהָ תְּשׁוּפְנוּ עָקֵב, וְאַרְבַּעִין שָׁנִין לָקוּ מִיָּנִיָּה לְקַבֵּל אַרְבַּעִין מְלָקוֹת דְּבִי דִּינָא.

וְעַל דָּא כְּתִיב אֲשֶׁר רָאִיתָ, דְּבַעֲיַנְיָהוּ הָוּוּ חֲמָאן לְהַהוּא מְאַרִי דְּמִדְבְּרָא אֲזִיל כְּפִית קַמִּיָּהוּ, וְנִטְלִי אַחְסַנְתִּיָּה וְעַדְבִּיָּה, מִנְּלָן, מְדַכְתִּיב (שמות טו טו) אֲזַ נִבְהָלוּ אֱלֹופֵי אֲדוֹם, וְאַלִּין אִינוֹן (דברים ח טו) נִחַשׁ שָׂרָף וְעַקְרָב.

כשחרב בית המקדש חזר העולם לתהו ובהו

רְפָאִים מִינָא רְבִיעָאָה, אִם יַחְזוֹן לְיִשְׂרָאֵל בְּדוּחְקָא מְתַרְפִּין מִיָּנִיָּהוּ, וְאִית לֹון רְשׁוּ לְשַׁזְבָּא לֹון וְלָא בְּעָאן, וּמְתַרְפִּין מְאוּרִיָּתָא וּמְאַלִּין דְּמִשְׁתַּדְּלִין בָּהּ, לְמַעַבְד טב עם אַמוֹת

מתוק מדבש

תְּשׁוּפְנוּ עָקֵב שִׂאתָה תַּכָּה אוֹתָם בְּסוּף, וְאִמְר כִּי וְאַרְבַּעִין שָׁנִין לָקוּ מִיָּנִיָּה, לְקַבֵּל אַרְבַּעִין מְלָקוֹת דְּבִי דִּינָא אַרְבַּעִים שָׁנָה חִסַּר שָׁנָה הִרְאִישׁוּנָה לְקוּ מִמְנוּ, כִּגַּד אַרְבַּעִים מְלָקוֹת חִסַּר אַחַת שֶׁל בֵּית דִּין.

וְעַל דָּא כְּתִיב וְעַל זֶה כָּתוּב אֲשֶׁר רָאִיתָ שְׁפִירוּשׁוּ דְּבַעֲיַנְיָהוּ הָוּוּ חֲמָאן לְהַהוּא מְאַרִי דְּמִדְבְּרָא אֲזִיל כְּפִית קַמִּיָּהוּ בַעֲיַנְיָהוּ הָיוּ רוֹאִים אֶת הַסִּמּוֹת שֶׁהוּא אֲדוֹן הַמְּדַבֵּר שֶׁהוֹלֵךְ קִשׁוֹר לִפְנֵיהֶם, וְנִטְלִי אַחְסַנְתִּיָּה וְעַדְבִּיָּה וְלִקְחוּ נַחֲלָתוֹ וְגוֹרְלוֹ, מִנְּלָן מֵאִין לָנוּ זֶה, מְדַכְתִּיב אֲזַ נִבְהָלוּ אֱלֹופֵי אֲדוֹם מִי הֵם וְאַלִּין אִינוֹן נִחַשׁ שָׂרָף וְעַקְרָב וְצִמְאוֹן, שֶׁהֵם ד' רֵאשֵׁי הַקְּלִיפּוֹת כְּנ"ל.

(תצוה דף קפג ע"ב-קפד ע"א, ובכיאורינו כרך ח עמ' נו נח)

כשחרב בית המקדש חזר העולם לתהו ובהו

רְפָאִים מִינָא רְבִיעָאָה מִין הַד' מִהַחֲמֵשָׁה מִינֵי עַרְב רַב שֶׁנִּתְעַרְבוּ בְּיִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים רְפָאִים, לְפִי שְׁחַטָּאם הוּא אִם יַחְזוֹן לְיִשְׂרָאֵל בְּדוּחְקָא אִם רוֹאִים אֶת יִשְׂרָאֵל בְּדַחְקוֹת וְצָרוֹת, מְתַרְפִּין מִיָּנִיָּהוּ עוֹזְבִים אוֹתָם וְאִינֵם מִשְׁתַּתְּפִים בְּצַעֲרָם, וְאִית לֹון רְשׁוּ לְשַׁזְבָּא לֹון וְלָא בְּעָאן וְעוֹד שִׁישׁ לֵהֶם יְכוּלָת הַצִּילֵם וְאִינֵם רוֹצִים וְנִמְנָעִים לְעִמּוֹד עַל נַפְשָׁם, וְזֶה סִימָן שֶׁאִינֵם מְבַנִּי יִשְׂרָאֵל הַמוֹסְרִים

בְּמִדְבְּרָא תְּקִיפָא וְאִזּו הוֹצִיא הַקַּב"ה אֶת יִשְׂרָאֵל לִלְכַת בְּמִדְבַר הַחִזוֹק בְּקִלְיֹפּוֹת, דְּאִיהוּ אֶתְר וְשְׁלֹטְנוּ דְּסַמְא"ל חִיּיבָא שֶׁהוּא מְקוּם מִמְשַׁלְתּוֹ שֶׁל ס"מ הַרְשַׁע, דְּאִיהוּ דִּילִיָּה מְמָשׁ שֶׁהוּא מְקוּמוֹ מִמְשׁ, בְּגִין לְתַבְרָא תּוֹקְפִיָּה וְחִילִיָּה וְלִכְתָּתָא רִישִׁיָּה כְּדִי לְשַׁבּוֹר תּוֹקְפוֹ וְכַחוּ וְלִכְתַּת אֶת רֹאשׁוֹ דִּהֵינּוּ לְעַקֵּר אֶת שׁוֹרְשׁוֹ שֶׁבְּקִדּוּשָׁה, וְלֹאֲכַפֵּיָּא לִיָּה דְּלָא יִשְׁלוּט וְלֹאֲכַנִּיעַ אוֹתוֹ שֶׁלֹא יִשְׁלוּט עוֹד.

וְאִמְר עוֹד כִּי וְאַלְמְלָא דְּחָאבוּ יִשְׂרָאֵל אִם לֹא הָיוּ חוֹטָאִים יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבַר, בְּעָא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאֲעַבְרָא לִיָּה מְעַלְמָא רַצָּה הַקַּב"ה לְהַעֲבִיר אֶת הַסִּמּוֹת וְלִבְטַלּוֹ מִן הָעוֹלָם, וְעַל דָּא אֲעַבְרָ לֹון בְּאַחְסַנְתִּיָּה וְעַדְבִּיָּה וְחוֹלְקִיָּה מְמָשׁ וְעַל כֵּן הַעֲבִיר אֶת יִשְׂרָאֵל בְּנַחֲלָתוֹ וְגוֹרְלוֹ וְחִלְקוֹ מִמְשׁ, אֲבָל פִּיּוֹן דְּחָאבוּ בְּכַמָּה זְמַנִּין כִּיּוֹן שְׁחַטָּאוּ יִשְׂרָאֵל כַּמָּה פַּעֲמִים, נְשִׁיף לֹון חוּיָּא נִשַׁךְ אוֹתָם הַנַּחֲשׁ שֶׁהוּא הַסִּמּוֹת, וְכַדִּין אֲתַקֵּיָּים וְאִזּו נִתְקִיָּים מֵה שֶׁאִמְר הַקַּב"ה אֵל הַנַּחֲשׁ הוּא יְשׁוּפָף רֹאשׁ וְאַתְהָ תְּשׁוּפְנוּ עָקֵב, (פ"י יְשׁוּפָף יִכְתַּתְךָ, כְּמוֹ (דְּנִרִיס ט כ"א) וְאִכּוֹת אוֹתוֹ, וְתַרְגוּמוֹ וְשִׁפִּית יִתִּיָּה, רש"י), דִּהֵינּוּ יִשְׂרָאֵל מְחוּ רִישִׁיָּה בְּקַדְמִיתָא וְלָא יִדְעִי לְאֲסַתְמָרָא מִיָּנִיָּה יִשְׂרָאֵל הִכּוּ רֹאשׁוֹ בְּתַחִילָה אֲבָל לֹא יָדְעוּ לְהַשְׁמֵר מִמְנוּ, כִּי וְלִבְתֵּר אִיהוּ מְחָא בְּבַתְרִיָּתָא וְאִח"כ הוּא הִכָּה אוֹתָם בְּאַחְרוֹנָה, וְנִפְלוּ פְּלָהוּ בְּמִדְבְּרָא וְנִפְלוּ כּוֹלָם בְּמִדְבַר, וְאַתְקֵיָּים וְנִתְקִיָּים בְּהֵם מִש"כ וְאַתְהָ

הָעוֹלָם, עֲלֵייהוּ אֶתְמַר (ישעיה כו יד) רְפָאִים בַּל יִקוּמוּ, בְּזַמְנָא דִּייתִי פְקִידָה לְיִשְׂרָאֵל אֶתְמַר בְּהוֹן
(שם) וְתֵאבֵד כָּל זִכָּר לָמוֹ.

עֲנָקִים מִינָא חֲמִישָׁאָה, דְּאֲנוּן מְזֻלְזִלִין לְאֵלִין דְּאֶתְמַר בְּהוֹן (משלי א ט) וְעֲנָקִים לְגִרְגְרוֹתֵיךְ,
וְעֲלֵייהוּ אֶתְמַר (דברים ב יא) רְפָאִים יִחְשְׁבוּ אִף הֵם פְּעֻנְקִים, שְׁקִילִין דָּא לְדָא.

אֵלִין אֲנוּן דְּאֶהְדְּרוּ עֲלֵמָא לְתַהוּ וְכַהוּ, וְרָזָא דְמִלָּה חֲרַב בִּי מִקְדָּשָׁא וְהָאֲרִץ הִיְתָה תַהוּ וְכַהוּ,
דְּאִיהִי עֵקְרָא וְיִשׁוּבָא דְעֲלֵמָא, מִיָּד דִּייתִי אֹר דְּאִיהוּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, יִתְמַחוּן מִן עֲלֵמָא
וְיִתְאַבְדוּן, אֲבָל פּוֹרְקָנָא לָאו אִיהִי תְלִיָא אֲלָא בְּעַמְלָק עַד דִּיתְמַחִי, דְּבִיָּה אֹמְאָה, וְהָא אֹקְמוּהָ.

מתוק מדבש

ואמר אֵלִין החמשה מיני ערב רב אֲנוּן דְּאֶהְדְּרוּ עֲלֵמָא
לְתַהוּ וְכַהוּ הם שהחזירו את העולם לתהו ובהו
בעונותיהם, כמו שכתוב והארץ היתה תהו ובהו, וְרָזָא
דְּמִלָּה וסוד הפסוק הוא חֲרַב בִּי מִקְדָּשָׁא על ידי הערב
רב, וְהָאֲרִץ הִיְתָה תַהוּ וְכַהוּ ועל ידי זה חזר העולם
לתהו ובהו, דְּאִיהִי עֵקְרָא וְיִשׁוּבָא דְעֲלֵמָא לפי שבת
המקדש הוא עיקר ישוב העולם שמשם נמשך שפע חיים
וקיום להעולם, לכן כשנחרב בית המקדש חזר העולם
לתהו ובהו, מִיָּד דִּייתִי אֹר דְּאִיהוּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
מיד כשיתגלה האור בזמן הגאולה על ידי הקב"ה הנקרא
אור, כמו שכתוב קומי אורי כי בא אורך, ונרמז בפסוק
ויאמר אלהי"ם יהי אור, אז יִתְמַחוּן מִן עֲלֵמָא וְיִתְאַבְדוּן
כל החמשה מיני ערב רב, אֲבָל פּוֹרְקָנָא לָאו אִיהִי
תְלִיָא אֲלָא בְּעַמְלָק עַד דִּיתְמַחִי אבל גאולת ישראל
אינה תלויה אלא במחייית עמלק ולא במחייית שאר מיני
ערב רב, דְּבִיָּה אֹמְאָה לפי שרק בו נשבע הקב"ה שאין
שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה שמו של עמלק,
לפי שהוא ראשית גוים שמצירים לישראל לכן לא יגאלו
ישראל עד שימחה, אבל שאר מיני ערב רב אפשר שימחו
רק אחר הגאולה, וְהָא אֹקְמוּהָ במכילתא סוף פ' בשלח
על הפסוק כי יד על כס י"ה מלחמה לה' בעמלק מדור
דור. (בראשת דף כה ע"ב, ובביאורינו כרך א עמ' שיו-שיח)

נפשם על צרות הצבור, ומתְרַפִּין מְאֹרְיִיתָא ומֵאֵלִין
דְּמִשְׁתַּדְּלִין בָּהּ ועוד שהם עוזבים את התורה ואת אלו
העוסקים בה שאינם תומכים בם, ולכן הם נקראים רפאים
לפי שהם מתרפים מלעזור לישראל וכל רצונם הוא לְמַעַבְד
טב עם אַמּוֹת הָעוֹלָם לעשות טובות לאומות העולם,
עֲלֵייהוּ אֶתְמַר רְפָאִים בַּל יִקוּמוּ שעונשם של אלו
שלא יקומו בתחיית המתים, בְּזַמְנָא דִּייתִי פְקִידָה
לְיִשְׂרָאֵל ובעת פקודתם של ישראל כשיגאלו, אֶתְמַר
בְּהוֹן וְתֵאבֵד כָּל זִכָּר לָמוֹ שאז יאבדו כולם ולא ישאר
מהם שום זכרון. (כ"פ ומפרשים)

עֲנָקִים מִינָא חֲמִישָׁאָה מִן החמישי מהחמשה מיני ערב
רב שנתערבו בישראל נקראים ענקים, דְּאֲנוּן
מְזֻלְזִלִין לְאֵלִין לפי שהם מזולזלים ומבזים להתלמידי
חכמים לומדי תורה, דְּאֶתְמַר בְּהוֹן וְעֲנָקִים לְגִרְגְרוֹתֵיךְ
הנאמר על התלמידי חכמים לפי שהתורה היא להם כענק
של עדי זהב ותכשיט לצואר, ולפי שהערב רב עושים את
עצמם כענקים ומבזים כבוד התלמידי חכמים שנאמר בהם
ענקים לכן נקראים ענקים, וְעֲלֵייהוּ אֶתְמַר ועל ב' מיני
ערב רב הנקראים רפאים וענקים נאמר, רְפָאִים יִחְשְׁבוּ
אִף הֵם פְּעֻנְקִים ופירושו שְׁקִילִין דָּא לְדָא ששניהם
שונים בחטאם ובעונשם.

פרשת דברים תשפ"ב

לקבלת העלון מידי שבוע יש לשלוח אימייל בכתובת: 3022233@gmail.com

ה

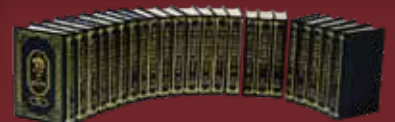
הזֶהָר הַקָּדוֹשׁ "ע"פ "מתוק מדבש" הפירוש הנפלא שהתקבל בכל תפוצות ישראל

פורמט בִּיס
"ובלכתך בדרך"
מהדורת ר' יוסף
צבי בערגער
[cm 16.5/11.5]

פורמט רגיל [cm 24/17]

פורמט בינוני - מהדורת ר' הערשל וועבער
[cm 17/12]

משלוחם חנם
עד הבית
בגד ודלק דאין

www.matokmidvash.com

מוקד הזמנות: 02-50-222-33